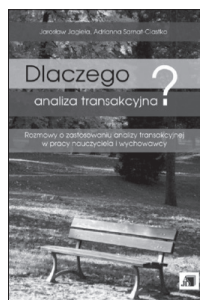

Aleksandra Gbyl
Akademia Ignatianum w Krakowie

Mistrz i uczeń – rozmowy o analizie transakcyjnej

Master and Student: Conversations
on Transactional Analysis

Jarosław Jagieła, Adrianna Sarnat-Ciastko,
*Dlaczego analiza transakcyjna? Rozmowa o zastosowaniu
analizy transakcyjnej w pracy nauczyciela i wychowawcy,*
Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego Akademii
im. Jana Długosza, Częstochowa 2015, ss. 174

Publikacja – jak piszą sami autorzy – posiada swój pierwowzór, jakim jest książka autorstwa prof. Lidii Grzesiuk i Krzysztofa Krawczyka pt. *Rozmowy o tajemnicach psychoterapii*. Tytuł książki ściśle nawiązuje do rozmów, których celem jest określenie miejsca koncepcji psychoterapeutycznej w edukacji oraz ukazanie możliwości zastosowania założeń owej koncepcji w pracy zarówno nauczyciela, jak i wychowawcy.

Rozprawa jest swoistego rodzaju dialogiem, wywiadem prowadzonym między mistrzem, w tym wypadku Jarosławem Jagiełą, profesorem Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, a jego uczennicą dr Adrianną Sarnat-Ciastko, która ciągle zgłębia i doskonali swoją wiedzę pozyskaną w obszarze analizy transakcyjnej (AT).

Już we Wstępie książki autorzy powołują się na założenia austriackiego filozofa Martina Bubera, który zwracał uwagę na relacje zachodzące pomiędzy ludźmi, a nie jedynie na role, w które wpisują

SPI Vol. 20, 2017/3
ISSN 2450-5358
e-ISSN 2450-5366

Reviews

Recenzje

się oni na co dzień. Podobna sytuacja ma miejsce w odniesieniu do szkoły – nie jest ona jedynie placówką czy rolami odgrywanymi przez nauczyciela i ucznia. Szkoła jest tym wszystkim, co zachodzi pomiędzy nauczycielem a nauczonym.

Publikacja składa się z pięciu niezwykle inspirujących rozmów wprowadzających w obszar analizy transakcyjnej i zgłębiających tę tematykę. Rozmowa pierwsza wyjaśnia najogólniej czym jest analiza transakcyjna, określa jej założenia. Wskazuje na to, że koncepcja ta nie powinna być ujmowana jedynie w perspektywie psychoterapii, ale można ją odnieść również do innych dyscyplin. Dialog między mistrzem a uczniem ukazuje także, w jaki sposób można doszukiwać się założeń AT w wymiarze edukacyjnym. W rozmowie wymienione są także organizacje zajmujące się analizą transakcyjną oraz publikacje z tego zakresu. Przedstawione są także role przyjmowane w analizie transakcyjnej, różne okresy życia do jakich może się odnosić ta koncepcja oraz trójpodziały stanowiące pewną spójną symbolikę.

Rozmowa druga ogniskuje się wokół nazw *stricte* powiązanych z analizą transakcyjną. Wyjaśnione jest tutaj pojęcie „głasków”, skryptu życiowego, a także innych, charakterystycznych dla analizy transakcyjnej określeń, jak np. „kolczatki”, „puszki”. Poruszona jest także kwestia dotycząca związku imion z tożsamością i pewnym powiązaniem psychologicznym, na podstawie czego można założyć, że nadawane imię nie jest przypadkowym wyborem.

Rozmowa trzecia skupia się na wyjaśnieniu takich pojęć, jak gry interpersonalne, czas i jego strukturalizacja, pozycje życiowe. Wprowadza nowe, specyficzne dla analizy transakcyjnej pojęcia, które pozwalają zrozumieć, w jaki sposób radzić sobie z pewnymi zachowaniami, reakcjami oraz jak rozpoznawać gry i manipulacje, pułapki, w które zostaje wciągnięty rozmówca.

Rozmowa czwarta nawiązuje do pojęcia Trójkąta Dramatycznego, różnych rodzajów inteligencji, transakcji, jakie zachodzą w relacji i są charakterystyczne dla AT. Przedstawia również źródło powstawania konfliktów szkolnych i ich specyfikę. Rozdział ten poświęcony jest także wyjaśnieniu pojęć specyficznych dla owej koncepcji.

Rozmowa piąta ukazuje perspektywy rozwoju koncepcji analizy transakcyjnej także w obszarze edukacji. Przedstawia jej metodologię, nakreśla płaszczyzny, w których AT może okazać się przydatna do zastosowania. Określa również obszary, w jakich można przeprowadzać

badania, z wykorzystaniem omawianej koncepcji. W rozmowie ukazane zostają również wady i zalety analizy transakcyjnej, co pozwala czytelnikowi na własne refleksje i weryfikację tej koncepcji.

Zwieńczeniem tej krótkiej rozmowy jest słownik wybranych pojęć stosowanych w analizie transakcyjnej, który dla czytelników niezaznajomionych z AT może się okazać niezwykle przydatny w zrozumieniu książki.

Publikacja stanowi bardzo pouczającą pozycję literacką, a co najważniejsze, skierowana jest zarówno do osób, które rozpoczynają swoją drogę z analizą transakcyjną, bardziej doświadczonych, którzy chcą zgłębić wiedzę i doszukać się w tej książce inspiracji, jak i do tych, którzy o tej koncepcji jeszcze nigdy nie słyszeli.

Każdy czytelnik dostrzeże na pewno, że przedstawiony w publikacji obraz Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej zmusza czytelnika do postrzegania koncepcji jako otwartej i wielopłaszczyznowej, a nie hermetycznie ujętej, ograniczającej się jedynie do niektórych dziedzin wykorzystania AT.

ADRES DO KORESPONDENCJI:

Mgr Aleksandra Gbyl
studentka studiów doktoranckich
Akademia Ignatianum w Krakowie
Wydział Pedagogiczny
e-mail: aleksandra.gbyl.praca@gmail.com